

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam: ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicorum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
 Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

A mi gyengéink.

(*) Ha valakinek, úgy bizonyára nekünk, a katolikus szervezkedés munkásainak áll a legnagyobb mértékben érdekünkben a görög bölcsejelszavát követünk: „Ismerd meg termagadat.“ Ezért hasznos reánk nézve, hogy minél gyakrabban visszatekintsünk a lefolyt öt év munkájára, küzdelmeire; nem azért, hogy kezünket az ekeszarvára téve lanyhákka legyünk, nem is azért, hogy eddigi fáradozásaink eredményének boldog szemléletében elmerülve abban gyönyörködjünk, hisz mi egyéb lenne ez, mint önmagunk álltatása; hanem hogy lebecsássuk a mérő önt, az öt év alatt épített fal alapjához, a saját tapasztalatainkon okulva lássuk: erős-e az alap, melyen építeni kezdtünk, egyenes-e, kifogástalan-e a fal, melyre munkánk koronáját, épületünk tetőzetét valamikor felrakni óhajtjuk.

Hogy alapunk jó, arról isteni ígéret biztosít bennünket; közzikla az, az igazság, igaz anyaszentegyházunk alapja, mely meg nem rendül soha. Felépül-e rajta az a fényes épület, mely méltó legyen az alaphoz, megtefele-e munkánk az elérendő cél nagyságának — ez az, amit vizsgálunk, megbeszélünk, tisztán látunk fontos és szükséges.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Uj élet.

*Hazugság volt az árvaságom,
 Sok könyfakasztó szenvedésem,
 Megtagadom, hogy bármi rosszban
 Volt énnekem valaha részem.*

*Megtagadom a szegénységet
 És sok álmatlan éjszakámat,
 Mikor azt hittem hogy a hajnal
 Soha, de soha föl nem támad.*

*És megtagadom, hogy a kétség
 Valaha megkísértett engem
 S hitemnek szertehullott romján
 A fájdalomról énekeltem.*

*Nem igaz, hogy én a szerelmet
 Valaha megtagadtam volna,
 Hogy elhervadt minden virágom
 S én ott sokogtam lenn a porba.*

*Hiába' töltött ifjuságom'
 Megtagadom büszkém, merészen
 És elfelejttem minden könyvem
 — Hogy a boldogság lett a részem!*

Antóniusz.

Öt évi munkánk, fáradozásunk lefolyását, eredményét tekintve, mit látunk? Izzó vasat, mely a reá hulló pöröly ütése alatt szikrázik, hánnya a sziporkát, de a tüzsikrák alig-alig, vagy éppen nem gyujtanak, végeredményük csak az, hogy az izzó vas végre maga is hűlni kezd.

Avagy valljuk be önmagunk előtt, nem így van-e? Mikor az egyházpolitikai törvényekben megnyilatkozó vallástalanság ütése értek bennünket, a jobbaknak a fájdalom, de egyuttal a buzgalom a lelkesedés tüzetől izzó lelkéből szerte hullott a szikra, széthangzott a jelszó a hazában: szervezkedjünk, mentsük meg a magyar katholicizmust!

Gyujtott-e a szikra, viszhangra talált-e a buzdító szöveget azok szívében, kikhez intéztetett? Igaz, ébredni kezdett a katholicizmus Magyarországon, érezte, hogy nagy csapás érte, érezte, hogy tennie kellett valamit a saját jóvoltáért, de legott elérte a mély, zsbibasztó álomból felébredt ember sorsa, a téjékoztatlanság, meglepte a hosszú álomszerű bágyadtság és nem tenni, csak tapogatózni kezdett.

S ez a tapogatózás meglehetősen gyenge eredményt tudott felmutatni, Barátai, pártfogói, a saját vérei idegeneknek tünnek fel előtte, kiket az ő ügye nem érdekelt, kiknek az ő sebe nem fáj, kiknek az ő ta-

nácsolta orvosság nem kellett. Sokak szívében, igaz, lángra lobbant a szikra, lobogott, égett, világított, de ujabban mintha az is kezdene kialudni.

Egy szóval: két részre szakadtunk. Az egyik rész alszik, álmodik szép álmokat egy kegyes jó nagy urról, akinek legfőbb óhaja az ő kedves jó álmodó szolgáinak ideiglenes és örök jólétéről gondoskodni, kitől még árnyéka is távol áll a gonoszágának, hogy édes anyját a kath. anyaszentegyházat, melynek emelőin felnevelkedett, megerősödött, hacsak a legkevésbé is, megszorítsa. Ezekkel könnyen végezhetünk. Talán beszélhetünk a vaknak a színekről, a süketnek a hangokról, de egy alvó katolikusnak egyháza sérelmeiről nem, mert meg nem érti. Szomoruan teljesül a közmondás: „Corruptio optimi pessima.“

A másik rész felébredt, felismerte bajait, lelkesedett azok gyógyítása iránt, tett is, de az elért eredmény alig áll arányban a reá fordított munka, a hozott áldozatok nagyságával.

Mi ennek az oka? Ennek felismerésétől, ennek megszüntetésétől függ, összes munkánk egész tevékenységünk sikere.

Az egész világ érdeklődése mellett folyt le a mult évben két nagy nemzet — joggal mondhatjuk talán — élet-halál

A szegény Molnár János.

Irta: Törzsök Vilmos.

Olyan igen rosszul ment az idén minden. Az agg füvet elvitte az ár, s sarjut meg a hév nap pörkölte kóróvá.

Szegény Molnár János, ha esténként haza jött a harminczkrajzáros napszámból, ki-kiballagott az árok partra, hogy markonként sarlózzon össze egy kis porlepte füvet a csira tehénnek.

Milyen kár hogy olyan közel van a sorvasztó ősz, milyen kár, hogy a hó alatt még a zuzmó se terem, milyen kár hogy el kell adni a kis csira tehenet.

Pedig milyen gyönyörű kis állat. Pizike szarvai mint egy kis csontkoszoru hajolnak homlokára; a nagy barna szemei meg olyan igen barátságosan, szeliden tekintenek a szegény Molnár Jánosra, mikor úgy esténként elébe teszi az itt-ott összeszedett edelőt.

Aztán milyen jó tejelő! Mikor úgy megpusztítja az asszony, mindig tele van a zséder.

Hát még a mi most következik. — No az maga a boldogság. Ott áll az asztalon ki-kiporciója. Fornás, mázos bögrécskében fehéredik a tej; mellette nyújtózik a barna kenyér szelet.

Az egésznap jätéktől maszatos képű pár gyerek csakhamar felmászik az asztalmelletti

tulipános ládára, s pusztul a tej s kenyér. Mikor az utolsó hörpentes is elhangzott, az utolsó falat is eltűnt, boldogan majszol az apróság a láda tetején. De csakhamar átszarmaznak a szomszéd nyoszolára s hosszukat pillantva várják a tejnél is édebb álmat. Ekkor oda megy hozzájuk az édesanya, rendbeszedi az apróságokat, keresztet vet rájuk piczi kezeikkel, ki-mondatja velük Jézus nevét s durva vászon lepedőbe takarja be a már-már szunyadókat.

Már dicsőséges * szent István napja is elmúlt.

Szegény Molnár János — csak így ismerték — kiballagott a rétre s megállott a tulajdon saját birtokán.

Könnyen beláthatta széle hosszát. Akár a nadrág szij.

Aztán neki látott; de háromszor is megalapálta a kaszáját, mire egyikis félszekerre valót összekapargatott.

Pár hétig csak eljárógatott árokpartra; de végre is belátta hogy meg kell válni a csirától. fölrakta hát a félszeker szénáját a padlásra a tehenet pedig másnap elvezette a pusztá kökényesi vásárra.

Szegény Molnár Jánosnak de összafacserodott a szíve mikor megfogta a tehene kötelét.

Mikor pedig a kapun kivette volna, ott állott a pitvar-ajtóban a felesége.

Rendkívüli olcsó árakért szeresheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelméket, általában elismert jó hírnevű gyárosok készítette vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle cikket. „Deléni gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** teljes-köz sarkán levő üzletében.

küzdeme. E küzdelem a spanyol-amerikai háboru, mintha kissé tulságosan hasonlana a jelenlegi magyarországi állapotokhoz. Két küzdő felet láttunk; az egyik régi dicsőségein ábrándozva, kissé talán lelkesedve is, benső egyenetlenségek, visszavonás által gyengítve elűszedte a maga régi fegyvereit, s mint egy szépen kiöltözött, de legkevésbé sem félelmes öreg vitéz állott ki a porondra, hogy megküzdjön ifju erejének teljében levő hatalmas ellenfelével. Az eredményt mindenki tudta, úgy amint bekövetkezett.

A kath. egyháznak is dicső, tényes multja van mindenütt, de főleg Magyarországon, lelkes dünk is, kell is lelkesedniünk a szép emlékeken, de ez ne legyen egyedüli teendők, fegyverkezzünk úgy, hogy harezunk diadalmas legyen. Ismerjük elleneink hatalmát ismerjük fegyvereiket, melyek ránk nézve veszedelmek voltak vagy lehetnek. Isteni Mesd:riüt mondotta, hogy a setétség fiai ügyesebbek a világosság fainál. Ha ügyesebbek, tanuljunk tőlük, hogy fegyvereink megállják a versenyt és igaz ügyünk győzni fog.

— Szöll Kálmán a helyzetről. Szöll Kálmán tegnap a képviselőház ülésén nyilatkozott a helyzet bonyodalmainak nehézségeiről. A miniszterelnök, kit nagy óvációval fogadtak, kijelentette, hogy a helyzet oly válságos, miszerint nem lehetetlen egyik vagy másik kormány lemondása. Kifejezést adott azonban azon elhatározásának is, hogy szilárdan ragaszkodik a pártközi paktumban foglalt feltételekhez, melyeket annak idején a király is jóváhagyott.

A miniszterelnök ma délben ismét Bécsbe utazott, hogy érintkezésbe lépjen Thunnékkal a kiegyezés dolgában. Akár-

— Sok jó szerencsét János! — Szólt színtén fölemelte kis piros kötenyékjét s elkezdett sirni, amugy csendesen. Az ő hozománya volt a csira.

A gyerekek is ott játszottak az ablak alatt, kukoricza szarból csinált tehennel szántogatva az utcai homokot. Mikor meglátták, hogy elmegy az apjuk utána kiabáltak, hogy hozzon ám valamit a vásárról.

Mire szegény Molnár János beállított a vásárra jó formán leszállott a barom ára. A nap már délutánra járt, mikor végre egy vidéki mézárossal megalkudott keresek ötven forintban. Persze betértek egy kis áldomásra. Az ivószobában ott találta Mase Hirschet. Lehizette hát neki az idej kamatot, zsebetette a nyugtát s kiszaladt ismét a vásárra hogy egy üsző borjuskát vegyen arra a félszeker szénára. Vett is.

Persze ismét betértek egy kis áldomásra. Öreg este lett, mire a szegény Molnár János a szomszéd szentgyörgyi erdőbe ért.

Oh, hogy félt, hogy szorogott a szegény ördög. Jól tudta, hogy milyen nagy a szegénység köröskörül; pedig a szegénység, hej, de sok rosru viszi az embert!

Gyengén derengett a hold világa. Hatalmas bükkök vetik eléje sötét árnyékukat; ha a léptek zajára felriad ágaik közt a szunyadó madár, szárnycsattogása meghűti a vért a szegény utasban.

Oda-oda kap a dolmánya zsebéhez, hogy ugyan megvan e még az a maradék huszonöt forint. Ott van, érzi s megnyugodva ballag tovább, megsimogatva közbe-közbe a jámbor bornyut.

— Megállj, aki élete van! — hangzik durván az utszéli bükk mögül s megvillan a balta

minő sötét fellegek borítják a politikai látóhatárt, még mindig erős a reményesség, hogy a megoldás méltányos lesz. Széll tegnap a legközelebbi teendőkről hosszasan értekezett a szabadelvű párt előkelő tagjaival, a kik teljesen osztoztak abban a vélményben, hogy a magyar nemzet érdekében a pártközi egységtől eltérni egy jottányit sem lehet.

Az ipar hanyatlása.

(-) Elvitázhatlan tény, hogy az ipar hanyatlík. Ennek egyik oka az inasipar, hogy a mester inasokkal végezteti, a miket legényeknek kellene kiállítaniok.

Az ipar hanyatlásának másik oka, hogy az ipart ma már asyllumnak, menedékhelynek tekintik, úgy, hogy a ki más pályán nem tud jövőt szerezni, azt az iparos pályára üzikhajtják, hátha ott majd boldogul. S így az ipart különösen a falusi földműves vagy béres gyermekek keresik fel nagy előszeretettel.

Az ipar haladása nem attól függ, hogy csak felszabaduljon valaki, hanem igenis attól függ, milyen tehetséggel bír az, a ki valamely szakmában felszabadul.

Az ipar a munkástól megfelelő észt kíván, hogy ez ügyesen dolgozhassék, s a szakmának megfelelő számítást is követel, hogy munkájának igazságos díját megszerezhesse, hogy a kezéből kikerülő munka által jövőjét biztosítsa.

Nem elég tehát, hogy valaki felszabadul, s magát legénynek nevezze, hanem szükséges nála a művelt ész, mely okoskodik, a mely keresi a dolog nyitját, vagy mint szokás mondani — a fortélyát, hogy a munkát könnyebben, rövidebb idő alatt és mégis minél tökéletesebben állítsa elő. Az eladandó munka számítás igényel a munkásban, az iparosban, hogy munkájának díját meg tudja állapítani. Számítania kell tehát az anyagot, melyet feldolgozott, az időt, melyet ráfordított, a fenntartást, mennyi esik belőle a munkára. Számítania kell tehát, mennyiért adhatja el a munkát, a portékát.

Az előállításhoz ész, az eladáshoz számítás szükséges. Szóval az ipar az értelmi képességet feltételezi. A régebbi időben, ez megvolt az

az utas feje felett. Négy kemény kéz markola foltos gunyába, hogy megkeresse a csira árát.

— Hej, barátom! — szól remegve a szegény Molnár János, — ha tudnád milyen szegény gyerekek ember vagyok! — s göröcsösen huzta öszébb a rongyos dolmányt.

— Halgass kutya! — ordít a zsvány s ökle csapásától megtántorodik a szerencsétlen. Ott volt a huszonöt forint a belső zsebben, párja ezüst volt a javarésze bankó, betakarva sokszorosán régi újságpapírba. Alig hogy a zsvány bontogatni kezdi az ócska papírt, kocsizörgés hallatszik az uton.

A rabló nép menekül. Horkolva agrík föire a pár ló, megjedve az ut mellett tántorgótól.

— Segits, barátom! — rimánkodik a magas bakon ülő kocsisnak a szegény Molnár János, de ez rosszat sejtve megvagdálja lovait.

— Megállj, — segits az Istenért!
— Hiába a lovak vágatva iramodnak tovább.

A kétségbeesett utas összeszedi fogyaték erejét s futni kezd teljes erejéből, vonszolva maga után a borjut s folyton segélyért kiabálva.

Alig hogy elfogyott a menekülők mögött az erdő, dördül a fegyver s füttyül a golyó a szegény Molnár János feje fölött.

A szoba közepén egy rozoga széken üdögl a szegény Molnár János. Arczán meglátszik az ökölcsepás nyoma, meg a réműlete; szelid vonásait elmázolt vérfoltok ékelenítik. Ott áll mellette a felesége nedves vászonnal törülgetve a vérfoltokat és sirva keservesen. Neszére felriad a két gyerek s csakhamar oly zokogásba törnek ki, hogy a siralomház vigasztalóbb lehet, mint a Molnár János hajléka.

iparnál, mert iparosok gyermekei örömmel mentek az iparos pályára. Benne nevelkedtek, látták a munkát, hallották is miként kell azon tudni. De ma a szabad- és gyárpar fellendülésével az iparosok gyermekeiket nem adják az ipar nyomoruságos pályájára, a úgy helyeket az egészen tapasztalatlan, tudatlan gyermekek foglalják el.

Milyen e gyermekek értelmi képessége vagy ha jobban tetszik, a műveltsége? Ezt nem is jó kutatni. Legfeljebb egy-két falusi iskolára terjedt, vagy ha végzett négy elemi osztályt is, a négy év alatt mégsem látta annyiszor az iskola belsejét, mint egy pontosan járó gyermek, egy év alatt. Mert a libalegeltetés, s Isten tudja, micsoda nála az első kellek, csak a tanulás nem. Az ész nála műveletlen, de azért az iparban ez is jó. Ez a legnagyobb baj! Ily iparosokkal akarjuk a gyárak versenyt lenyomni? Ily iparosokkal, akarjuk a szabadipart medrébe visszazoritani?

Hajdan nem így volt. Az iparos gyermek középiskolát járt, s nem restelt a műhelybe visszatérni. Volt értelmi képesség, s az ipar nem pangott, míg a verseny társak elő nem bujtak.

S most? Tanulatlan nép kezében forog a szerszám, nem keresi azt, mint adjon tökéletesebb munkát, megelégszik, ha dolgozik. Az ész nem okoskodik, nem keresi a munka fortélyát. Nem tudja azt sem, körülbelül mennyi értékű az anyag, melyet feldolgoz, nincs számítása, hogy mibe is kerül fenntartása egy napon át, még azt sem tudja taksálni, mennyiért adja a portékát.

Az ész műveletlen, rossz portékát ad ki kezéből, s mert nincs számítása, úgy adja el a munkát, mely határozottan kárára van. Rossz portéka, rossz a vásár.

Jó munkát nem igen készít, mert a vevők csak olcsót keresnek. A vevő megveszi a rossz portékát, meggyőződik róla, s többé nem vásárol nála. Az ipara hanyatlani fog, s végül hiába fog dolgozni, ha a vevő elkerüli őt. Jó munkát, de okosan!

A vevő jót akar, csak az iparosnak számítása legyen. Nem nagy percrentre dolgozik, hogy egyszerre meggazdagodjék, hanem kevesebb percrentre és ezáltal nagyobb forgalomra. A nagyobb forgalom után nyert kevesebb percrent jóval fölözni fogja az egyszerre elérni vágyott nagyobb percrentet, s mellette haszna

— Ne sirjatok, fiaim! — szólt bágyadtan, odalépve hozzájuk, — ne sirjatok. Hiszen én vagyok az édesapa. Nincs baja az édes apának, fiam Jóska, Pista! No!

A gyerekek abbaahagyták Molnár János pedig belenyult a belső zsebbe. Hm... Nem találta a fenekét. Még mélyebben belenyult hát s úgy tett mintha a dolmány aljában kereselgene valamit.

Anyjuk, édes anyuk! — kiált kitörő örömmel s egy csomó bankót huz elő a balkezével.

Aztán elkezdett nevetni szélesen, hangosan véghetetlenül. Majd cikapta a feleségét s elkezdte csókolni, hogy a szegény asszony majd kétségbeesett ijében.

Aztán levetette dolmányát, kihuzta a zsebjét, rámutatott a rajta tátangó nyílásra s nevetett folyton, szakadatlanul.

Nyilván lyukas volt a zseb; a pár ezüst forint lehuza a bankótársait a dolmányaljában; csak a sokrétű újságpapíros szorult a zsebbe s került a zsvány kezébe...

A méces kialakult, a család pihen...

Szegény Molnár János olyan fáradt; olyan kimerült, bágyadt; de ha hirtelen világot gyujtanál s odatartaná az ágya fölé, észre vehetné, hogy álmában is mosolyog.

Két fegyveres alak állott meg kis vartatva az édesen sunnyadó ajtója előtt s rövid suttogás után benyitottak a szobába.

— Ki abból az ágyból, zsvány! — kiált keményen a rend egyik hivatott öre.

Csakhogy mivel Molnár János nem akart, vagy nem tudott hamar kikelni, megfogta s úgy kirántotta, mintha ott se lett volna. Erős volt.

— Vedd rád a dolmányt — szólt valamivel szelidebb hangon a rend másik hivatott öre.

és jövője lesz, mert a jó bor özégér nélkül is elkél. A gyárosoknak ez a módszere. Ezt praktizálják iparosaink is!

Ehhez azonban ész, számítás szükséges, — hogy ugy mondjám bizonyos zsidó szellem, mely mindig a jövőbe tekint, hogy ipara fennmaradjon s hogy jövője existenciája legyen.

Ez hiányzik a mai inasrendszerben. Ha hiányzik, pótolni kellene, azaz segíteni kellene rajta. Az ipariskola volna hivatva e esorbát kiköszörülni célszerű beosztással.

A fősúlyt az inasok vallásoktatására kellene fektetni, mert a vallás az élet alapja, azután tekintettel kellene lenni az írás, olvasás és számolásra, de különösen az ipari szakoktatásra. Erdemes, tanultabb, intelligensebb iparosok oktatnák az inasokat, szakonként iparukra, elméletileg ugy, mint praktike, így vezetnék be az inast iparába, a melybe a mestere ugy sem vezeti be, mert sajnálja a ráfordítandó drága időt. Így a hiányt lehetne még pótolni. Amellett, hogy az inas eszét művelnék, a tanítók, az iparosok meg-meg tanítanak őket, egy kis iparos számításra, a mely kettő hiánya az ipart egészen lejárhatja.

Urnapja.

Sugaras szép idővel köszöntött be június első napja, a katolikus világ fényes, virágos ünnepére. Virág az utzakon, tavaszi illat a levegőben magasztos áhítat az emberek szívében, az ünnep fönségének méltón. Ezernyi ajkáról zendül meg a Világ Világosságának dicsőítő himnusza és érezzük hogy megtelik a lelkünk az örökkévaló isteni kegyelem áradatával. A múlt földi élet ezernyi baját feledve, az Istenember áldozatához tér meg a gondolat, ki életét adva a világ bűneiért, testamentumában tulajdon magát hagyta nekünk a kenyér színe alatt.

Szép volt ez az ünnep és tettetés nélkül való. Azt az óriási embertömeget mely a körmenetben részt vett, a hit sugallata vezette oda. Büszke örömmel láttuk ünnepelni azt a népet, melyet hitétől semmi kísértés eltántorí-

Csak hogy a Szegény Molnár János nem vette ám magára a dolmányt, hanem bele kapaszkodott az asztalba s azon volt hogy valamiképpen el ne essék.

— Ej mit! tör ki az előbbi s előveszi tarisznyájából azt a kis lánczot, a mivel oly ügyesen össze lehet szorítani a tagokat, hogy a delikvens még a jobb apja bűneit is kiválja kinjában.

Megvasalta tehát s azután kilődította az ajtón, hogy a törvény elé vigye.

Csak hogy mire a faluvégre értek, a szegény Molnár János sehogy sem tudott menni. Nem használt ám se a biztatás, se a káromkodás, se a puskatus.

Mit volt mit tenni, a rend hivatott öre előfogatot szerzett s így kocsin vitték Molnár Jánost a városi börtönbe.

A faluban pedig megeredtek a nyelvek: — No lássa az ember... Ki hitte volna Ez a kis hitvány, ez a kis jámbor ember... S mire nem képes?! Azt gondolná az ember, hogy hármát se tud olvasni... Aztán, uramfia, zsvány, valóságos zsvány... No de mikor még a téns' főbíró urat is meg meri támadni!... Aztán ki?... A Molnár János... A kiről mást se tudunk, minthogy akár ő, akár a hónapos nyulfi vagy a poczik... Hej, csak igaz az a közmondás, hogy álló vízben lakik béka... Hej, csak igaz, hogy az alattomos macska igen nagyot ugrik...

Ma délfelé megjöttek a rend hivatott örei s betekintettek Molnár János házába.

Ott találták a feleségét. Majd meg fült a könnyektől, majd meg halt a szegénytől.

Azután a mit megfoghatott a kéz s meglátott a szem, a rongyos sürtől a rántást keverő fakanál, mindent, de mindent felforgattak,

tani nem tud, mely vallásosságra elsősorban áll a keresztény Magyarországon.

Az ünnep fenséges szertartásait maga dr. Steiner Filöp megyés püspök végezte, kit a székesegyház ajtájánál a papság, élén a káptalannal fogadott s az „*Ecce Sacerdos magnus*“ magasztos hangjai mellett kísérték az oltárhoz. Az isteni tisztelet, a püspök által a papság teljes segédlete mellett bemutatott ünnepélyes szert. misével kezdődött, melynek végeztével megindult a körmenet.

Kevéssel kilencz óra után indult meg a körmenet a székesegyházból a következő sorrendben: Elöl a déli vasut zenekara, a tűzoltóság teljes díszben, utánna a nép zászlókkal s a megkoszorozott diadalmas feszülettel; majd a különböző testületek szintén zászlók alatt. A zene pár percze elhallgat s felhangzik az Oltárszentség énekének magasztos strófája: „*Áldd meg országunkat, mi magyar hazánkat...*“ Most a honvédezenek következik, nyomában a 69. gyalogezred dísz századvál. A katonák a vezény szóra sorfalat képeztek a városához előtt, hogy helyet engedjenek a Ferenc József leánynevelő intézet növendékeinek, kik fehér ruhában, koszorusan, hosszú sorban a tér tulsó oldalán, a Ferenc-rendiek temploma előtt helyezkednek el. Az így nyitott uton sorban jönnek most a franciskánus páterek *Kudélka* Gellért házfőnökkel, majd a klerikusok a káptalan tagjai, kezükben megkoszorozott égőgyertyákkal. A dísz-század tisztje imához vezényel: jön a püspök katonai díszörség közt, a legméltóságosabb Oltárszentséggel, utána a megyei és városi tisztviselők, élükön a főispánnal és a polgármesterrel, többen fényes díszmagyarban; az Oltáregylet, tagjai végül ismét egy század baka nyomában az éneklő néptömeg zárja be a menetet.

A szent Ferenc-rendiek temploma előtt emelt oltárnál végzik az első ájtatosságot. Az evangélium felolvasása után a bakák diszlövést tesznek s a honvédezenek rázendít — talán a *Hymnusra*, vagy valamelyik újabban szerzett megkapó szépségű királyhymnusunkra? ... Nem, ... a „*Götterhabe*“-ra. Hogy mért, azt nem tudjuk; talán csak szokásból. Hát az a jó Isten a megmondhatója, no meg a történelem tanúsága, hogy mennyire szereti apostoli ki-

kidobáltak, össze-vissza hánytak, szórtak, vettek; lehányták a padlásról a felszekeré szénát, belenyultak a hasadékokba, világot gyújtottak a kemenczébe, felásták a kamara, s szoba földjét, sehol semmi.

A körülálló azt mondták, hogy mégis fránya ember az a Molnár János. Ugy lop, hogy lehetetlen megtalálni a mit lop.

Másnap reggel kigyulladt a szegény Molnár János viskója. A károsult szomszéd sirva panaszkodott a rend hivatott öreinek, hogy a miut az első rofogásra kiszaladt, egy szürös atyafit látott a kert alatti berek felé futni s ott eltűnni.

Ugy délfelé erősen megkötözve vezették a község házára Csirke Laczit.

— Hol születél, hány éves vagy? — kérdi a rend hivatott öre.

Csirke Laczi hallgatott.

— Mi a foglalkozásod, miből élsz?

Csirke Laczi hallgatott.

— Hol voltál a múlt éjszaka?

Csirke Laczi hallgatott. Hja, hallgatni arany.

— Ej mit! Nem ér ez semmit! — türelmetlenkedik a rend másik, ugy látszik hivatottabb öre s belenyulva tarisznyájába, elő veszi azt a kis vékony lánczot, a miről föntebb oly kenetteljesen megemlékeztünk, ráteszi Csirke Laczi fogóira s megszorítja úgy, hogy a nevezett jeles egyéniség szemei az éles fájdalomtól dülledni kezdtek, akár a csigabigáé. Majd előre bocsátva, bevezetésül egy rendkívüli pofont, egy rugást s a puskatusával a vállak közé s azonnal folyamatba vétetett minden várakozást fölfülműlt eredménnyel a vallatás.

rályát ez a hozzá jóban-roszban, egyaránt büséges magyar, de ezt dallamot hallván, mégis összebörzong a lelkünk a sok régi, furcsa emlék hatása alatt. ... Haydn zsenijét is tiszteljük nagyon, kivált egyéb produktumaiban, csak ezt az egyet nem tudjuk megszakolni soha, mert ez bennünket bánt, nekünk idegen. Mit is keres itten?

A körmenet ezután a Jókai-utczában, a cisztercita-templom s a püspökség előtt föllalitott oltárhoz vonult, tíz óra után pedig visszatért a székesegyházba hol Toman Antal hely. segédlelkész szert beszéde fejezte be az ünnepélyt.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hir. *Hohenlohe* Sarolta hercegnő *Eszterházy* Miklós Móricz gróf látogatása végett Csákvárra érkezett.

— A csákvári esperesi kerület papsága azon alkalommal, hogy kerületi gyűlését május 30-án *Alcsuthon* tartotta, *Keisler* János cz. kanonok és kerületi esperes vezetésével tisztelt *József főhercegnél*. Az esperesnek paptársai nevében mondott hódolatát a legmagyarabb főherczeg szívélyesen fogadta és Isten áldását kívánván tanácskozásukra, azon óhajának adott kifejezést, hogy bár minél előbb jutna egyházaunk oly helyzetre, minőbe óhajta óhajtuk. A bemutatások után rövid cerclert tartott ő ténsege, mely után a tisztelgő papságtól meleg szavakban vett búcsút.

— Urnapja a felsővárosban. Szokás szerint a felsővárosban holnap vasárnap lesz megtartva az Urnapja. Reggel fél 6-kor és 7-kor esőndes szert. mise: 8-kor énekes szert. mise, a mely után fog megtartatni a körmenet a négy oltárhoz.

— Felvételi vizsga. A helybeli papnöveldebe felvétetni szándékozó ifjak felvételi vizsgája f. évi július 4-én délelőtt 10 órakor fog a püspöki palotában megtartatni. Jelentkezhetnek pedig a 4., 6. és 8. osztályt jó sikerrel végzett tanulók. Magukkal hozandó keresztlevél, erkölcsi és iskolai, illetve érettségi bizonyítvány.

Csirke Laczi ugy vallott mint a paracosolat. Mit vallott?

Ah, hogy ő meg a Czukor Peti támadták meg Molnár Jánost a szent györgyi erdőn; hogy az üszöt is elvezették volna, de az arra menő kocsi elriasztotta őket; hogy betérve az erdőbe csak hitvány újságpapírost találtak; hogy dühükbe kifutottak az erdőszélére a hol Czukor Peti utánna lőtt nem a szolgabírónak hanem Molnár Jánosnak; hogy ők gyújtották föl a házat boszúból, mivel hogy befonta őket a szegény Molnár János...

Csirke Laczi csakhamar helyet cserélt a Molnár Jánossal.

Ez pedig, miután par no mitva a rokonok s az ellene vétettek és az irgalmasok kenyerén megiperedett, saját kenyere után látott.

A háza leégett tövig. Fából volt az istenadta. A hód valahol különben rak.

Végre is eladta a kicsike réjtjét, a holdacska birtokát, a parányi ház helyét s utnak indult, amint utnak indult sok más hasonló esetben. Csak hogy mikor már a faluvégére ért, eléje jött a rend egyik hivatott öre és Max Hirsch.

Mit volt tenni összeszedett hamarjában hat tanut s kifizette amivel tartozott. Még mindig maradt annyi, amennyiről azt tartja a szóbeszéd, hogy belőle megélni kevés, meghalni sok. Most valahol a slavoniai őserdők között turja a földet.

Csirke Laczi is kiszabadult, gömbölyűre hizott ábrázattal. Hallom, alig várja, hogy egy jelesebb operációval ismét vissza költözhessen ama kedves helyre, melyhez most — legnagyobb sajnálatára — csak a hiányos visszaemlékezés s egy jobb jövő reménye fűzi.

Körlevél. Dr. Steiner Fülöp megyés püspök most adta ki VII. és VIII. körlevélét, melyek közül az előbbben közli Ő Szentségének **XIII. Leonak** azon körlevélét, melyben az 1900. évre nagy jubileumi bucsut hirdet. A VIII. körlevéléhez pedig Ő Szentségének folyó évi május 25-én kelt körlevele alapján elrendelt, hogy minden, az egyházmegye területén fekvő plébánia és oly főkegyházakban, a hól vasár- és ünnepnapokon rendes isteni tisztelet szokott tartatni, három napi ájtatosság tartassék, június hó 9., 10. és 11-én, Jézus szentséges szive tiszteletére, a következő módon: naponként délután litánia tartassék az Oltári szentség kitétele mellett Jézus szent szive tiszteletére őt Miatyánk és Üdvözlegység és a Jézus szentséges szivéről szóló litánia elmondásával. A harmadik napon pedig a litánia alatt a pap előimádkozása mellett elmondandó 32 Ő Szentsége által kiadott az egész világot Jézus szentséges szivének felajánló imádság.

József főherceg ünnepe. *Alcsuthról* írja levelezőnk, hogy ott rendkívüli fényvel ünnepelték meg Urnapját az idén. Az udvari templomban reggel 9 órakor misét tartottak, melyen jelen voltak József főherceg, Klotild főherceg asszony, Erzsébet főhercegnő, Szirmai Sarolta grófnő udvarhölgy, a padokban ültek Libits jószágkormányzóval élükön az uradalmi és udvari tisztviselők, a helyi és vidéki intelligencia nagy számban, iskolás gyermekek, vírágszóró fehér ruhás leánykák, tűzoltók ünnepi díszben és Alcsuth népe. A főhercegi parkban négy remek oltár volt fölállítva. Mise után ezekhez vonult a templom közönsége, a főhercegi családdal az élén. Folytonos ágyudörgés közben folyt le az ünnepség, utána a tűzoltóság tisztelegve vonult el a főherceg előtt.

Erzsébet királynéről. Christomanos dr. naplójából adjuk az alábbi érdekes részleteket. Először nyolcz évvel 1891-ben két testvér tanult az innsbrucki egyetemen: két szegény görög diák, a kik doktor túsra készültek. Egy nap meghívást kapott az idősebbik Noposa bárótól, a királyné főudvarmesterétől. De a készülő doktor ur félénk volt és szögletes: nem használhatták görög nyelvmesternek. Így került a fiatalabbik Christomanos Christopoulos Erzsébet királyné szolgálatába. Mikor először meglátta a királynét, annyira meghatotta a gyönyörű lajnai parkban a három órai sétá, hogy valóságos odát ír a naplójába:

„Szelleme olyan főgékony és olyan mély mint a tenger. Világos, átható szemektől mintha olthatatlan szenvedés fogná le a sötét búvőkörben. Soha ilyen szemeket, mintha az örök Szomorúság tekintene ki belőlük. A szemjárása; olyan, mint a virágé, mely csodálatos titokra szegeződik azután lesüti szempilláit, mint valami szubtilis felhő, mely a csillagokat eltakarja.”

Schönbrunnban sétálva, tanulásával és tanulmányával töltötte a királyné idejét. Fésülködés közben volt rendszeres a görög lezcke. Mert a királyné fésülködése két óra hosszat tartott. minden két héten pedig fejésszárgájával mosatta a haját. Azt mondta:

— Rabja vagyok a hajamnak, mely mint idegen test nyomja a fejemet.

— Korona az, felség, bókolt Christomanos. — De azzal a különbséggel, hogy ettől könnyebben szabadulhatunk, mint attól a másiktól.

Ismertjük, milyen rajongó hive volt a királyné a mindenféle sportoknak. Szerette a gyaloglást rögös-sziklás hegyi utakon, erdőkben, különösen pedig viharban. Egyszer így nyilatkozott:

— Viharban az ember közelebb érzi magához az elemeket, mintha beszélgetne velők. Ami a szegény Lajos bajor királynak voltak azok az operák, amelyeket magának előadott: az nekem a vihar.

Különösen pedig szerette a tengeri vihart. — Viharmadár vagyok, mondta egyszer Christomanosnak. Yachtomon olyankor bevonatom az összes vitorlákat, hogy a habok háborgását jobban szemlélhessem. Minél jobban torlódik a hullám, annál nagyobb öröm nekem,

annál mélyebbet lélegzem. A vihar megszabadít mindentől, ami bennünk emberi. Viharban úgy tetezik, mintha magam is tajtékozó hullámmá változnék.

Yachtja fűddelzetén, mint Ulysses, székhez kötöztette magát, hogy teljes szépségében élvezhesse a nagyszerű szinjátékok.

A halál volt az ő legkedvesebb gondolata. A halál gondolata, azt mondta, megfizetja lelkünknek, mint a kertész a kert utait. Mikor Mirámarban meglátogatta a szerencsétlen Sarolta császárné palotáját, így szóló Christomanoshoz:

— A balsors erősebb, mint az élet, az örületben több az igazság. Van egy kép, a melylyel nem tudok betelni, a melyet ki-függesztettem minden palotámban: Titania a mint a spamártót csokolja. Mi is mindnyáján ábrándjaink számárfejt csokolgatjuk.

Christomanos a művész finom érzésével készíti a naplóját a királynéről, ennek a szá-zadnak legjelegendásabb asszonyáról, a ki fehér napernyőjével, fekete legyezőjével nem e földről való túlvilági jelenség. Leírhatatlan kétségbeesés ül a szemében. Minden kert, melyben sétál, titokzatosává válik, mint a Hesperidák kertje. . . .

Egyleti hírek. A helybeli jótékony nőegylet választmányá Saógyény Marich Julia védnök elnöklote s attal folyó évi május 30-án tartotta a nyári idény előtt utolsó ülését, melynek tárgyát az egylet javára rendezett élőkép-csoport előadások elszámolása képezte, mi az egyletnek 847 frt 61 kr tiszta jövedelmet juttatott. Az egylet által a tél folyamán 1898. dec. 1-től 1899. márcz. 10 ig fenntartott népkonyha naponként 80 szegényt látott el élelemmel, összesen 6808 adag étel osztatott ki kenyérrel, melynek költsége 960 frtot tett ki. Ezután több kisebb ügy nyert elintézését és a kérvényező szegények részére segélyek utalványoztatnak.

Holyreigazítás. Lapunk mult számában hozott városi közgyűlési tudósításunkra vonatkozólag dr. Kuthy József urtól a következő sorokat vettük:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Fejérmegyei Napló“ legutóbbi számában azt olvasom, hogy én a városi törvényhatóság bizottság május 29-iki ülésen tartott felszólalásomban „a hivatalbeli elnézés hívének vallottam magamat, s ezt méltánylom a polgármesternél is“. A közgyűlési tudósító ur engem, úgy látszik teljességgel nem ismer, mert különben ily nyilatkozatot, a mely egész életem cáfolata volna, nem adott volna számba. Én Tekintetes Szerkesztő Ur, épen az ellenkezőt mondtam, mert a polgármester ur jeles tulajdonságai mellett épen ezt az egyet emeltem ki fogvatkozás gyanánt. Majd ezután így szóltam: „A hivatalvezető férfiak többé-kevésbbé két szélsőség között mozognak. A két főtípus a következő: Az egyik megörzi önértését felfelé, de gyenge az alárendeltekkel szemben. A másik hajlong felfelé, de zsarnokosodik lefelé. Megvallom, ha a két szélsőség között kell választanom, akkor az én rokonszenvenemet az első típus bírja, s mivel a polgármester urat ide számítom, (itt szállott közbe Tóth Aladár ur, s erre keletkezett a tudósításban jelzett „mozás“), azért még ezzel a gyengeséggel is többre becsülöm őt, mintha lefelé zsarnokoskodnék, felfelé pedig önértését tagadná meg.“ A közgyűlési tudósító ur bizonyosan ezt a nyilatkozatomat értette félre s ezért adta számba, hogy a „hivatalbeli elintézés hívének vallottam magamat.“ Kérem a Tekintetes Szerkesztő Urat, sziveskedjen a tudósító ur tévedését a jövő számban kiigazítani. Székesfehérvárott 1899. június 1. A Tekintetes Szerkesztő Ur iránt

őszinte tisztelettel:
Dr. Kuthy József.

Készséggel adunk helyet eme nyilatkozatnak, annál is inkább, mert ez kötelességünk. Különben mi a főreáliskola érdemes igazgatóját olyan embernek ismerjük, a ki mindig megfontolja a mit mond.

Az egyházmegye gyásza. Istentől adott hosszú 82 évi földi vándorlás után tért meg az igazak hónapja Koller János apát, nyugalmazott adonyi esperes plébánias. Új nemzedéket látott maga körül felnőni új eszmékkel, a köztöttek úgy érezte magát, mint az erdők vén cserfája, ki lenéz a viruló cserjékre, gyönyörködik bennük, de társát nem talál köztöttek, azért elvágyik azok után, kikkel együtt dacoltak az élet viharaiban. Ez volt rugója az adonyi plébániáról való lemondásának a mult évben miután ötven évi papi ténykedésének koronájátként aranymiséjét beemutatta az Urnak. Azóta csendes visszavonultságban élt adonyi házában, melynek ablakából szabad kilátása nyílt a Dunán át a lóréi partokra, hol életének legdrámaibb óráit élte át. A szabadságharcz ugyan is, már mint papot találta őt Adonyban, s neki jutott a feladat, hogy a magyar huszárak által elfogott boldogtalan Zichy Odón gróftot kit Görgey halálra ítél — utolsó útjára elkészítte. Ez esemény mindig fájló emlékeket ébresztett benne és szomorúsággal beszélt róla. Pedig vidám kedélyű öreg ur volt, kit nyájas modorráért, egészségés humoráért mindenki szeretett. Nestora volt községének, a ki szerettel vonzódott híveinek, s tőlük még nyugalomba vonulása után sem tudott megválni. Mint pap híveinek szeretetét a legnagyobb mértékben bírta, s kiváló érdemeket szerzett az iskolaügy terén. Ennek köszönhető, hogy a magyarosítás hosszú működése alatt — dacára a szívós ellenállásnak oly szépen haladt, hogy Adony ma magyar-nak mondható. Erdemeinek méltó jutalmául a Ferencz József lovagrendet nyerte, a közbizalom és a polgárok elismerése a megyei bizottsági tagok sorába választotta. A megboldogult utolsó napjaiban közeledni érezvén halálát, buzdó szívvel vette fel a szentségeket, s folyó hó 2-án jobb hazába költözött. Temetése 4-én délután lesz.

A megyei adózó közönség figyelmébe. A székesfehérvári m. kir. pénzügyigazgatóság közhírre teszi, hogy az 1899—1901. ki évre érvényre lépő adók alapjául szolgáló javaslatok tárgyalása a közszemlére kitett lajstromba foglal sorrendben az arra hivatott adóívető bizottság által a székesfehérvári külső adóhivatali kerületre nézve a vármegyéhez 1-50 emeletén a következő napokon és sorrendben fog megtartatni, u. m.: 1999. június hó 12-én: Aba, Csóór és Csósz; 13-án: Falu-Battyán, Füle, Gárdonyi, Inota és Iszka-Szt.-György; 14-én: Jenő, Kis-Keszi, Nádasd-Ladány, Moha, Keresztes, Nadap, Nagy-Láng és Zámoly; 15-én: Lovas-Berény és Szabad-Battyán; 16-án: Nyék-Pettend és Pátka; 17-én: Pákoz, Velenze és Soponya; 18-én: Polgárdi; 20-án: Seregélyes. Szt.-Mihály és Urhida; 21-én: Sukoró és Táz. A tárgyalások a kitűzött napokon reggeli 8 órától déli 1 óráig tartanak.

Zongora vizsga. Nemesy Mariska zongoratanárnő tanítványaival e hó 8-án délután 4¹/₂ órakor a főgymnasium diszternemben zenevizsgát tart a következő műsorról: 1. „Berceuse“ Köhlerstől; előadja: Havranek Tibor I. oszt. gym. tanuló. 2. „Rondino“ Diabellitől; 4 kére előadja: Havranek Tibor mesterével. 3. „Vergnügen“ Schvartztól; előadja: Czajlik Mária k. a. 4. „Impromtu“ Egghardtól; előadja: Laszcsik Katink k. a. 5. „Sonatina“ Schmitt-től; előadja: Kováts Stefike k. a. 6. „Valse“ Steaborgtól; 6 kére előadják: Czajlik Mária, Laszcsik Katinka és Kováts Stefike kaasszonyok. 7. „La Chasse“ Dussektől; előadja: Szabó B. Anna k. a. 8. „Romanse“ Brinleytől; előadja: Kováts Elvira k. a. 6. „Magyar sene gyöngyeiből“ Dopplertől; 4 kére előadja: Kováts Elvira k. a. mesterével. 10. „Sonata“ op. 32. F-dur Fiabellitől; 4 kére előadja: Szabó B. Anna k. a. mesterével. 11. „Mansett“ Mozart Es-dur symfóniájából; 6 kére előadják: Szabó B.

Anna, Kováts Elvira és Heisz Mariška kiseszo-nyok. 12. „Troubadour Fanaisie“ Verdi-Pachertól; Molnár Ilonka k. a. 13. „Beethoven“ op. C-moll sonatájából az Allegro molto e. con brio; előadja: Molnár László VI. oszt. főgyoma tanuló. 14. „Valse des Fleurs“ Ketterertől; 4 kégre előadja: Molnár Ilonka k. a. és Molnár László. 15. „Cserebogar Abrám“ Mihálytól; előadja: Pallasek Anna k. a. 16. „Nöcure“ op. 9. dur Chopintól; „Fantasia“ Mendelssohntól; előadja: Heisz Mariška k. a. 17. „Nassindulö“ Mendelssohntól; 4 kégre, előadja: Pallasek Anna és Heisz Mariška k. a.

— Kohn Mór újabb esete. Tegnap este, midőn már feketén bólingot az eperfa lombsza, éppen a legújabb afférek legeslegújabb részleteiről beszélgettünk, midőn egy éji bogár . . . azaz hogy egy emberi körvonalat sejtető alak bukkott be szerkesztőségünk ajtaján. Felelőségünk, ki mellesleg mondva pár órával előbb nagyobb pénzösszeget vett fel, habozás nélkül a revolverhez kapott, a kritikus pedig egy most megjelent és még csak félig fölvergott versikéket tartott védelem maga elé. Csupán e sorok írójá örzte meg annyira hidegvérrel, hogy — egyéb védelmi eszköz híján — bokszoló állásba helyezkedett és vesztőjöl hangon ordított az ismeretlenre: — Mivel szolgálhatunk?

A fogadtatás láthatólag meglepte az ismeretlent, kinek hajáról és ruhájáról valami vegyes illatot terjesztő sár csepegett alá. Egyébként olyan fekete volt, mint egy vakandurás.

— Kohn Mór vagyok — közölte ő.

— Tegye boldondá az öregapját — hangsúlyozta felelőségünk. Mi Kohn urat korrekt gentlemannek ismerjük, a ki szalonkabinában szokott vizitálni, de nem ilyenkor. Nyilatkozott őszintén, vagy agyon lövöm mint egy hitvány filokserát — fejezte be Meszlényi Lulu után szabadon, de méltatlankodva.

— Pedig kérem, ha nem családóm, én csakugyan Kohn vagyok, az önök kiváló külső munkatársa.

A kritikus, ki e közben teljesen magához tért, egy szebtükört tartott eléje.

A rejtelmes látogató beletétezt, miközben erősen küzdeni látszott önmagával.

— Bocsánat — szóló habozva — de azt hiszem én mégis én vagyok.

Megdöbbenve néztünk össze.

— Ez a szerencsétlen megőrült — gondoltuk egyszerre mindhármam fehangon.

— Engedjék meg, hogy elmondhassam az esetemet — siránkozott az őri vakandurás. Egy órával ezelőtt, a Lerf-kerből jövet békésen ballagtam befelé a Felmayer-gyár menti csatormaparton. Tetszik tudni, a kanálást a múlt héten tisztogatták s azvra az utra szőrt iszapból csak annyit kotortak vissza, hogy ott egy ember elmehet. De csak egy. A Pick-féle kert táján egy alak jött velem szemben és én — udvariás ember lévén — már a kerítésre akartam felkapaszkodni, hogy mellettem elhaladhasson, midőn amaz emberben Schwartz Náthánra ismertem. No már ennek csak nem terek ki, illetve föl, — gondoltam — és megálltam vele szemben. En ránéztem, ő rámnézett, egyszermind melbelökött. En visszalöktem, mire ő elfojtott kiállással az iszapba bukkott. De még kettőt sem léphettem tovább, ismét felugrott és hátulról orozva galláron ragadott. Dulakodni kezdünk és egy álló óráig hempergettünk egymást a sárban. Mondhatom, jelenleg ő sem kevésbé szalonképtelen mint én s ez a tudat, megvallom, jól esik nekem. Nem is ezért jöttem. Hanem arra akarom kérni az urakat, ajánják a hatóság figyelmébe azt a veszedelmes utat, mert különben kénytelen leszek megénekelni.

Mi, csakhogy ettől a fenyegető veszedelemtől megszabadulhassunk, természetesen készséggel megígértük, hogy panaszát illetékes helyre juttatjuk.

Ezután Kohn Mór ajánlotta magát és eltávozott, erős csatormapartot hagyva maga után.

Hálásan tekintettünk utána és megkönnyebbülsen lélekzöttünk föl, mert orrunkat egész otielle alatt befogva tartottuk.

Még azután estén két forintára patikaszerrel használtunk el, míg a szerkesztőséget teljesen fertőtlenítenünk sikerült. Most pedig azon kérelemmel fordulunk a köztisztaságra és a közegészségre ügyelő városbíró urakhoz, hogy ezeket a mizériákat valahára szünressék meg, mert ha legközelebb ők maguk járna hasonlóképen és hozzájuk jönnek panaszra, irgalom nélkül ki, illetve behordatjuk őket a — kanálisba.

— Iparos tanoncok jutalmazása. A székesfejérvári iparöstület véndöksége alatt május hó 21. és 22-én a városban nagyteremben megtartott írásos tanoncz kiállításban részvétel között folyó hó 1-én délelőtt 11 órakor ösztötta szék a bíráló bizottság a jutalmakat az iparöstület nagyteremben. Márcs József kiállításai első bevezető szavai után dr. Szára Gyula az iparöstület ügyésze tartalmas beszédében vázolta a kiállítás nagy erkölcsi hasznát és a tanoncokat tovább való komoly haladásra buzdította. Ezután megtörtént a jutalmak szétosztása. A kiállításban részt vett 174 tanoncz közül 1-1 tiz koronás aranyat kaptak 16-an, névszerint Varga István és Babulya György cipész, — Förster György, Bors József, Vincs Jenő, Herczeg János, Sünder Renső, Polczer Péter, Zsátos Gyula és Allmann Mór lakatos tanoncok. — Székely József szabó, — Neprössel József szűrszabó, — Hublik Imre asztalos, — Kovács József és Simon Péter kovács, — Gross Kálmán rézműves, 4-4 koronát 24-en, 2-2 koronát 59-en, végül 1-1 koronát 57-en. A jutalmatlanul maradt 18 ifjút pedig később majd a rózsákerti, illetve a sósói lekváros lepényezés fogja kárpótolni a mellőztetésért, a hol tehetségüknek sokkál halásabb tér kínálkozik.

— Köszönet. A helybeli jótékony nő-egylet javára folyó évi Május 13 és 14-én rendezett élöképcsoport előadások a szegények nyomorának enyhítésére 847 forint 61 kr. jövedelmeztek. Az elért fényes siker a város nemese néző közönségének köszönhető, melyhez legnagyobb mértékben zsvés közreműködésükkel hozzá járultak: Báró Jenőné, Dr. Szabady Józsefné urhölygek. Ács Margit, Albrecht Armida, Balog Malcsi, Dieballe Erzsike, gr. Festetics Dorka, Fittler Lujza, Fittler Vilma, Gazdy Blanka, Gazdy Ella, Gánócz Elvira, Gebert Oilia, Gilling Lenke Heilmann Ilona, Herczeg Ida, Herczeg Irén, Heisz Mariška, Juhász Ilona, Jurasek Gabriella, Kápisztoy Mariška, Kellér Elvira Kellér Gabriella, Kohn Ilonka, Kováts Erzsike Kováts Ilonka, Kövesy Rózsika, Kreizler Anna, Kuti Jolán, Kuti Viola, Lichtnecker Juliska, Lichtnecker Piroksa, Mattesz Annuska, Moenich Jolán, Németh Margit, Németh Mariska, Pauer Lujza, Pauer Mariska, Pisky Ilona, Pisky Paula, Polacsek Anna, Rády Margit, Rády Vilma, Reinitz Katinka, Rédl Ida, Richter Irén, Roszberger Emilia, Szabady Annuska, Szabó B. Anna, Szauer Constantia, Szemerey Anna, Szlavik Hermin, Tantosy Ilona, Tantosy Mariska, Tóth Laura, Varga Róza, Vértessy Matild, Vörös Lili, Vörös Tónika, Wertheim Juliska kisasszonyok. Albrecht Alfréd, ifj. Almásy János, Báró Jenő, grf. Festetics Bennó, ifj. Fiáth Imre, Fittler Imre, ifj. Gebhard Bódog, Fivának Géza, ifj. Helty Jenő, Kápisztoy Feri, Kápisztoy Károly, Dr. Korniss Zoltán, Lichtnecker Feri, Pap Miklós, Ruff Béla évezetet nyujtó szp-vezálatával, Rupp Kálmán, ifj. Schmetzer Nándor, Szabady Anti, Szabady Pali, Szenes Oszkár, Varga Pista, Vida István, Wertheim Pál urak, kiknek buzgó és oda adó tevékenységükért a legbensőbb köszönettel adózik az egylet és háliját nyilvánítja az áldozatkész szülőknek, hogy gyermekeik közreműködését nagy-léküleg engedélyezték. A jótékony czelhoz adomá-nyokkal hozzá járulni kegyeskedtek: Szuborics Jenő 10 frt, Kégl Paula 5 frt, Meszlény Benzéné 5 frt, Meszlény Pálné 5 frt, Töltényi Antalné 5 frt, Havrenc József és neje 3 frt, Dr. Neumann Ar- minné 3 frt, Dr. Neumann Bernáthné 3 frt, ifj. Eisenbarth Agoston 2 frt, Dr. Eisenbarth Károly 2 frt, özv. Flits Miklósné 2 frt, Dr. Ligeti Józsefné 2 frt, Takácsi Nagy Józsefné 2 frt, a jövedelmet felülüzetéssel szivesek voltak emelni: Báró Fiáth Pál 14 frt, Deutsch Ignáczné 12 frt, özv. Felmayer Istvánné 5 frt, özv. Felmayer Károlyné 5 frt, Kégl Ella 5 frt, Tallián Vilmos 4 frt, Grünfeld Pálné 3 frt, Szógyeny Marich Julia 3 frt, Quirinö Gusztávné 3 frt, Kováts Ignáczné 2 frt, Meszlény Benzé 2 frt, Meszlény Pál 2 frt, Koller Gáspárné 1 frt 20 kr., Kégl Koller Cornélia, 1 frt 20 kr, özv. Haha Ja- kabné 1 frt, Siebenrock Zecfi bárónő 1 frt, özv. Vicenti Pálné 1 frt. Továbbá hálijával adózik az egylet Aujezdsky Adolf és Philipp István uraknak, a rendezés körül fáradozásukért, Fricsay Richard karnagy urnak, a művelvezetet nyujtó hangverseny kitiijó vezetőségért, végül Békeffy István urnak, a felügyelet körül tevékenységért, nemkülönben özv. Füstér Iráné, Schaumann Józsefné, Pisky utóda, Hirschon József fia, Schlammadinger Gyula, Stei- ninger Sándor, Grósz József uraknak, egyrészt a

sziveségéből teljesített munkálatokért, másrészt a kellekek kölcsönzéséért.

A váratlan szép eredmény ezen nagylelkü ré- szeseinek és a város nagybecsült közönségének ez alkalommal is tapasztalt nagylelkü támogatásáért legáltalában köszönetét nyilvánítja a jótékony nő-egylet Választmánya.

— A székeszárdi muzeum megnyitása. A Tolnavármegye által létesített székeszárdi muze- umot holnap fogják ünnepélyesen megnyitani. Ma este 9 órakor a székesfejérvári honvéd- zenekar közreműködésével sétatungverseny tar- tavik. Vasárnap délelőtt az összes hazai muze- umok és hasonló cézlu egyesületek küldöttségei jelenlétében megy végbe az ünnepély. Este 9 órakor gr. Zichy Jenő felolvasást tart ázsiai expedíciójáról, azután pedig táncmulatság lesz.

— Bicikli kaland. Nagy Ignác polgárii gazdaember ma reggel a csikvári uton a heti- vásárra igyekezett. A sósói rét mellett levő vasúti átjárónál egy biciklis jött vele szembe. Az örülten repülő vasparipától Nagy Ignác lovai annyira megijedtek, hogy a kocsirodját összetörték, a szerzámot pedig elszakították. Nagy birtelen leugrott a kocsirol s valahogy sikerült a megadult állapotok megfékezésé. Később panaszt emelt a rendőrségnek a biciklis ellen a ki szerinte szándékosa okozta a galibát mert egyenesen a kocsinak hajtott.

Jóváhagyott alapszabályok. A váli segélyszó egylet mint szövetkezett népkönyvtári egyesü- letének alapszabályait a belügyminiszter jóvá- hagyta.

— Hirtelen halál. Éder Róbert napapi la- kos a múlt hó 31-én délután szílléjében kapál- gatott, midőn hirtelen rosszul lett és elterült a földön. Szomszédai azt hitték, hogy az öreg csak piheuni dölt, és nyugodtan dolgoztak tovább. Este azonban költözetni kezdték, de sikertelenül, mert már meg volt meredve. Szívszélhűdés ölte meg.

— Rekruták harca. Elvégződött a sorozás és megkezdődött a verekedéssel egybekötött dárídózás megveszte. Szerdán délután a moóri Turiák-féle vendéglőben volt az első ütökzet, hol együtt iddogált eleinte békeségben három falu legényeségének „virága“ ki bujában, ki meg örömben. A sörölkék rázendítették, hogy: „hármát rikkantott már a rigó, a rigó „és futják tele tüdővel, mikor hirtelen valami bántó, fülsértő, idegen melódia zavarta meg a szép összhangot. Istváni és gulh-tamási sváb legények gégéje cselekedte ezt s a sovinsizta érzületű sörédek erre nagyon megbotránkoztak. Vérfagyasztó „üsd, vágd“ kiáltásokkal vetet- ték magukat a kesergő sváb egényekre, a kiket rövid küzdelem után részint helyben- hagytak, részint megszalasztottak. A csendör- ség később utánajárt a dolognak s a virtuskodó legényeket feljelentette a járásbíróaságnál. — Ugyanezen estéjén pedig Bicskén volt hasonló indulatu esetepeté a Mand-lhaum Henrik keres- májában. Itt a Budapestrol lerándult Rausz és Roff testvérek mérték össze botjaikat és sörös- poharaikat a bicskeikkel. Egy bicskei bep- szilított. „Nassádi István buzta itt a legrövideb- bet. Keménytalpu söröskancsót lődították a fejéhez, nagy léket ütve rajta. A pesti kirán- dulók azonban, mielőtt a rend oret beavítko- zhattak volna, frissen szerzett babáikkal vissza- zónázták a fővárosba. Az esetet följelentették a bicskei járásbíróasághoz.

— Iskolai vizsgálatok. A székesfejérvári elemi népiskolában a záróvizsgálok a követke- ző sorrendben fognak megtartatni

I. A vallásból. a) római kath. tanulóké: Elők: Tamás Vilmos. esp. plebános, püspöki biztós. A belv. el. fiúiskolában: jun. 16-án. A belv. el. leány- iskolában: 17-én d. d. A palotaváros I. ker. iskolában 20-án d. e. Az öreg-utcai iskolában: 20-án d. u. A tóvárosi iskolában: 21-én d. e. A zámoly-utcai iskolában: 21-én d. u. A vizvárosi iskolában: 22-én d. e. Az olaj-utcai iskolában: 22-én d. u. A palota- városi II. ker. iskolában: 23-án d. e. b) az ev. ref. tanulóké: jun. 15-én d. e. c) az ágost. hitv. tanulóké: 15-én d. e. d) a gör. kel. tanulóké: 15-én d. e. e) a haladó izr. vall. tanulóké: 25-én d. e. f) az orth. izr. vall. tanulóké: 25-én d. e. II. A többi tár- gyakból. A belv. el. fiúiskola I. oszt. jun. 26-án d. e. II. oszt. 26-án d. u. III. oszt. 27-én d. e. IV. oszt. II. oszt. 26-án d. u. III. oszt. 27-én d. e. IV. oszt.

Az el. leányiskola I. oszt. jun. 26-án d. e. II. oszt. 26-án d. u. III. oszt. 27-én d. e. IV. oszt. 27-én d. u. A palotaváros I. ker. iskola III. oszt. jun. 26-án d. e. II. oszt. 26-án d. u. 26. d. u. I. oszt. 27-én d. e. A palotaváros II. ker. iskola IV. oszt. jun. 26-án d. e. III. oszt. 26-án d. u. II. oszt. 27-én d. e. I. oszt. 27-én d. u. A tövárosi iskola IV. oszt. jun. 26-án d. e. III. oszt. 26-án d. u. II. oszt. 27-én d. e. I. oszt. 27-én d. u. A vizvárosi iskola IV. oszt. jun. 26-án d. e. III. oszt. 26-án d. u. II. oszt. 27-én d. e. I. oszt. 27-én d. u. Az olaj-utcai iskola IV. oszt. jun. 26-án d. e. III. oszt. 26-án d. u. II. oszt. 27-én d. e. I. oszt. 27-én d. u. A zámoly-utcai iskola III. oszt. jun. 26-án d. e. II. oszt. 26-án d. u. I. oszt. 27-én d. e. Az öreg-utcai iskola III. oszt. jun. 26-án d. e. II. oszt. 26-án d. u. I. 27-én d. e. A városi községi elemi népiskolákban a tanév az őszindójik, a jutalmak, az érdemsorozatok és az iskolai bizonyítványok kiosztásával június 29-én d. e. 9 órákor záratik le, amelyet a rom. kath. vallású tanulók részére a plébánia templomokban ugyanezen napon reggel 8 órákor tartandó ünnepélyes „Te Deum” előz meg. A vizgálatok d. e. 8, és d. u. 2 órákor kezdetnek meg. — *Az iparostanonc iskolában:* I. Vallástantól. rom. kath. tanulóknál jun. 11-én d. e. 11, és d. u. 5 órákor. Az ev. ref. tanulóknál 11-én d. e. 11 órákor. Az ágost. vall. tanulóknál 11-én d. e. 11 órákor. A neol. izr. tanulóknál 11-én d. u. 5 órákor. II. rajzból. A kezdő a) osztályban 11-én d. e. 9 órákor. A haladó a) osztályban 11-én d. u. 9 órákor. A haladó b) osztályban 11-én d. u. 3 órákor. A kezdő c) osztályban 11-én d. u. 3 órákor. A haladó c) osztályban 11-én d. u. 3 órákor. III. A közismereti tárgyakból: Az előkészítő oszt. 17-én d. u. 5 órákor. A II. b) oszt. 17-én d. u. 2 órákor. Az I. a) oszt. 17-én d. u. 5 órákor. Az I. b) oszt. 17-én d. u. 5 órákor. A II. a) oszt. 17-én d. u. 5 órákor. A III. oszt. 17-én d. u. 5 órákor. IV. A tanév bezárása s a jutalmak kiosztása: jun. 26-én d. u. 3 órákor.

— **Rendőri hír.** Vincze Antal és Beider Károly halpiazai lazararok ma délelőtt, a szesz megdrágulása fölött való elkeseredettségükben versenyivást, majd pedig a Ponty vendéglő előtt lovagiatlan párvialdat rendeztek. A rendőrség megnevezte a „olgot” s a megtépett alakok csakhamar a kapitánysághoz kerültek, hol egyenként 2—2 napi elzárásra lettek ítélve.

— **Tüzeset.** A zali járáshoz tartozó Tabajd községben szerdán éjjel 1/2 3 órákor *Boronyai* Katalin háza kigyulladt és teljesen leégett. A gyorsan kivonult tűzoltóság s a község lakosságának egyesült erőfeszítése megakadályozta a tűz tovább terjedését. A leégett ház biztosítva volt s így a kár nagyrészen megtérül. A tűz okát kideríteni még nem sikerült.

— **A sorozások eredménye Fejérmegyében.** A megye öt járásában az idén összesen 6391 legény került sorozásra. Ebből a k. hadsereghez, illetve a honvédséghez besoroztatott 2229, a póttartalékosokhoz 400.

— **A székes egyházi karnagy keres egy jó hangu 16-ik életévét meghaladott férfienekest a ki a zenéhez tehetségét érez magában és különösen az énekhez kedvvel bír.** Az illető jelentkező hangjának kipróbálása után egy évig ingyenes énekoktatásban részesül, az év leteltével pedig a székes-egyház choránán énekesi minőségben szerény havi fizetéssel egybekötött alkalmazást nyer. Jelentkezések eljogadtatnak napokint Dr. Kneifel Ferencz karnagnál Szt. István-tér 1. sz. alatt d. u. 3—4 óra között.

— **Zarándoklat négy kegyhelyre,** mint tavaly: Lourdesbe, Jézus szive kegyhelyére, Franciaországban, Paray le Monial, Einsiedeln Svájcban és Wiltenbe Tiroiban. Indulás: 1899. évi július hó 6-án. Visszaérkezés: 1899. évi július hó 24-én. Utazás tartama: 18 nap. Utirány: Budapest, Bécs, Linz, Salzburg, München, Lindau, Zürich, Genf, Lyon, Toulouse, Lourdes. Vissza: Lourdes, Cette, Lyon, Genf, Zürich, Innsbruck, Bécs, Budapest. Arak: I. osztály 245 frt, II. osztály 185 frt, III. osztály 105 frt 9 napi teljes ellátással. Jelentkezni lehet 1899. évi június hó 15-éig a budapesti II. ker. plébániahivatalban, Dömötör plébánosnál, hol részletes program is kapható. 168. 14—12

IRODALOM.

Görögország nagy mysticusról, Pythagorasról kaptunk egy kis füzetet. A jól irt sorok elének varázsolják az ó-kor nagy filozofusát, a mint hóhéber palástjában, koszorús tejjel járják az agorán, jelképek beszédében oktatva mindenkit, a ki tőle taratót, kért, a ki tőle tanuli skart. Bölcséletének van bizonyos keleti jellemvonása. Sokat foglalkozott a lélekvándorlás keleties tanával; askesist, tisztaságot követelt hieivétől, kedvelte az avatásokat, a titkos, jelképes szertartásokat. Bölcséletét szinte vallássá avatta, s vanrak írók, kik a pythagoreusok „sectá”-ját valóóágos titkos gyülekezetnek tartják. A mysticizmust járósította az ion bölcsészettudományval. Szerinte a szám minden létezőne lényege. S még az erkölcsitani ellentéteket is számvizszojchra vezette vissza. Ó hirdette először, hogy a föld gmbalaku, hogy a n eleget örökkörégo középpontú tüztől kapja. A csillagok forgása ritmikus zenével jár, ez a sphaerák harmonija. Közönségesen ezt nem hallani, épen azért, mert mindig hallani. A kis füzet, a *Nagy Képes Világörtenet* 28-ik füzete, a második kötet 4-ik füvete. Gyomay Gyula irta. Az egész munka — Marczali Henrik szerkesztésében — 12 kötetet teszen; egy kötet ára dízkötésben 8 frt. Rézletfizetésre is kapható; füzetenként is a kiadónál (Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaság, Bpest, VIII., Üllői-ut 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben. Egy füzer ára 30 kr. Minden héten egy füzet jelenik meg.

Az 1896-iki állatkiállítások emléke. *Képek Magyarorszag állattenyésztéséről.* A földmivelésügyi miniszter megbízásából kiadja Erdélyi cs. és kir. udvari lényképész. Ez alatt a cím alatt gyönyörű kiállítás és nemesak művészeti, hanem közgazdasági tekintetből is igazá: nagybecsű díszmunka jelent most meg a könyvpiaczon. Tulajdonképen nem is albumról van szó, bár az mint ilyen, minden egyébtől eltekintve is, szintén igen becses, hanem állattenyésztésünk sikereinek széles körökben való megismertetéséről. Darányi miniszter szemee elélt is bizonyosan ez lebegett, midőn hozzájárulásával lehetővé tette, hogy állattenyésztésünknek újabb időben elért sikerei, egymint: fejlődése és versenyképessége ily módon bemutatassék. S erre az a hatalmas album csakugyan a legteljesebb mértékben alkalmas; a száz darab gyönyörű állatkép s a csatolt rövid, de velős magyarázó szöveg nébány percz alatt képes bárkit is meggyőzni, hogy Magyarorszag az állattenyésztés, nevezetesen pedig a luxusló- és szarvasmarha-tenyésztés az állami telepeken és egyes birtokoknál oda emelkedett, hogy a nyugoti államok tenyésztéivel bátran versenyezhet, sőt egy más tekintetben versenyen felül áll, mely irányában minden kétségen felül előrangú és megbízható beszerzési forrásnak is tekinthető. A hatalmas méretű albumban száz kép foglaltatik, nagyobbbrészt egyes állatokról, de állatcsoportokról is felvéve. Szerencsés gondolat volt ezen agilis, népszerű minisztertől, ki annyit tett már a magyar földmiv. és fellendítésére, hogy ezen fontos munkát létesítette, annál is inkább, mert nevetünk szerint, mikor ezzen munka kiadását kezdeményezte, tisztában volt azzal, hogy ez a külföldön hazai állattenyésztésünk híret nagyban fogja emelni és hogy a miniszter ezt célellozza, arra vall azon körülmény is, hogy a szöveg magyar, francia, német és angol nyelven van megírva. A pompásan kiállított hatalmas nagyságu album, mely mint díszmű is párját ritkítja, aránylag olcsó, amennyiben ára 40 frt; megrendelhető minden könyvkereskedésben vagy a kiadónál, Erdélyi cs. és kir. udv. müintézetben, Budapesten.

KÖZGAZDASÁG.

Utmutató az állandó gazd. tudósítók részére.

Darányi Ignác földmivelésügyi m. kir. miniszter a gazdasági tudósítók számára a tudósításoknak miként való teljesítésére — egy

füzetben — Utmutatást adott ki. Célja ennek a hetedazer kiadott utmutatónak az egész országból egyöntetűen szerkesztett jelentések nyeresé. E kis füzet igen hasznos szolgálatot van hivatva tenni; mert nagy nehézség a szerfelett, eléágozó tudósításokból egyöntetű országos jelentést készíteni.

E füzetből egy neme az újabb, célirányosabb szervezésnek sugárik ki és a nagyközönség tájékozást nyer a gazdasági hirszolgálat szervezéséről.

Három rendű tudósítás van; I-ször a havi vagy félhavi jelentés az általános mezőgazdasági állapotról, II-szor a próbacséplések eredménye, valóban elért cséplési eredmények s a munkabérekről, III-szor speciális a miniszteri által esetről-esetre bekért gazdasági körülményekre vonatkozó.

A jelentések különféle színű lapokon töltennek. Minden lap kitöltésére egy minta van kidolgozva, melynek célja a jelentések lehető egyöntetűségét biztosítani.

Arról, is gondoskodtak, hogy a tudósítók minden számbeli adataikat önmaguk részére is feljegyezve, saját adataikat ellenőrizhessék. A próbacséplések eredményét a miniszter már augusztus 1-én kívánja be, a mikor ezek alapján az átlag termések is bejelentendők. Ugyanakkor a gabona árakról is adandó jelentés.

A fő cél az, hogy a közönség mindjárt az aratás után nyerjen tájékozást a gabona-termés megközelítő eredménye felől.

Minthogy azonban a magyar földmivelésügyi miniszter öszszel az ország egészére szóló hivatalos termés kimutatását rendszeresen küli sőt más országok hivatalos hasonló kimutatásaival egybevetve a világtermés eredményét az egyes gabona nemekre nézve kimutatja, ezért igen célszerű lett volna arra is kiterjeszkedni, hogy a bevetett és learatott területeknek miképen jutnak a tudósítók tudomására; hogy ilyenképen fontos számadatokra nézve ne éljünk ama kételyben, hogy azok minden hivatalos jellegük mellett is csak levegőből vannak véve.

Nagy elismeréssel adóznak a miniszteri üdvös intézkedéseiről; azonban nem mulasztjuk el ma bizonyos copfra is rá mutatni, a mely a földmivelésügyi minisztérium biokratái körében még mindig kísért — midőn pl. a bab szalmájának (szárának) használati értékére nézve is megkivánják a nagy gondal és körültekintéssel való kinyomozást, — mintha ez lenne a tudósítók legfontosabb feladata. Az utasításban foglalt indokolás szerint: a bab szarát a piacon nem árulják ugyan, de azért ez mégis értéket képvisel, mert ha egyébre nem, tüzelésre felhasználható. A mely tüzelőszert megtakarítunk egy bizonyos mennyiségű babszár felhasználásával, ez az érték annak használati értéke.

Es a hol fölsem tüzelik, ott hogy nyeri meg a használati értéket? Es mit nyertünk evvel?

Igen üdvös amaz intelme, hogy legalább a szomszédos járások tudósítói lépjének egymással érintkezésbe, jelentéseik megvitatása céljából: sőt, hogy a közgazdasági előadó intézményét is teljesen ismerjék, ennek ügyköre is közölve van.

A gazdasági tudósítókknak egyes sérelmes ügyekben egyenesen a közgazdasági előadókhöz kell fordulni, kiknek egyenesen kötelességük a minisztérium érdekeit a törvényhatóságokban kellő módon képviselni.

Végül teljes megnyugvással konstataljuk, hogy: a földmivelési miniszter is elismeri mezőgazdaságunk válságos állapotát, melyre hivatkozva hívja fel tudósítói karát és jelenti ki, hogy ennek orvoslása nagy és nehéz küzdelemre hív mindnyájunkat, melynek csak ugy lehet sikere, ha mindenki kiveszi a maga részét a küzdelemben és munkában. Nagy érdeme e füzetnek, hogy a kolombácsi légy, a vetést fehéritő bogár (Lema melanopus), a marokkói sáska, az olasz sáska, a gabona sziszik, heszszeni légy, a gabona futrinka, a vértetű, az chplónok, a buzalégy, a szalmaradás s a répa-bogár által okozható károokra képekkel illusztrált utmutatást ad, közölve a bogár-képet s

az orvoslás vagy védekezés módját. A tudósok névsora a füzeten szintén közölve van.
L. A.

* A szövetkezeti központ működése. A Keresztény Szövetkezetek Országos Központja immár túl lévén az első lépések nehézségein, minden irányban megkezdheti működését. E működés a következőkre terjed ki: 1. Új szövetkezetek megalakítása. E végből: a) Ahol szövetkezetet akarnak alakítani küld a központ alapszabály-tervezetét, utmutató füzetét, ingyen. b) Belépési nyilatkozatok darabonként 2 kr. c) Szakértőt küld az illető helyre, aki az alakuló gyűlést vezeti, az alapszabályokat, kérvényeket stb. elkészíti. És pedig, ha az alakuló gyűlésen a központhoz való csatlakozást kimondják, a szakértő kiküldése ingyen történik. Szükséges azonban, hogy a szakértő kiküldése iránt való kérelem idejekorán bejelentessék a központnál, hogy a központi igazgatóság idejekorán tudjon intézkedni. 2. Az újonnan alakult szövetkezetek berendezése. a) Ha az alakulás és cszéggyezés megtörtént s a központhoz való csatlakozás kimondatott, a központ közvetíti a szövetkezeti bolt berendezéséhez szükséges árukat. b) Ellátja — mérsékelt áron — a szövetkezetet a szükséges üzleti könyvekkel és nyomtatványokkal. c) Kívánatra a szövetkezeti bolt megnyitása előtt leküldi szakemberét — szintén ingyen — aki a boltot berendez s a könyvvezetésre vonatkozólag utmutatást ad. 3. A csatlakozott szövetkezetek támogatása. a) Közvetíti a szövetkezetek részére az árukat. Ide vonatkozólag a központ legközelebb már szept. 15-ig gyűzékelt, de addig is minden megrendelést teljesít. A megrendeléseket egyenesen a központhoz intézendők. b) Hasonló képpen ellátja a szövetkezeteket üzleti könyvekkel, nyomtatványokkal. c) Kívánatra szakembert küld ki a szövetkezetek számadásainak, mérlegének elkészítésére. Itt is kívánatos, hogy a csatlakozott szövetkezetek ebbeli kérelmeiket legalább 15 nappal előbb bejelentessék, hogy a kiküldött utiránya idejekorán beosztható legyen. A csatlakozott szövetkezetek a kiküldésért semmi díjat sem fizetnek. d) Mindennemű ügyben tanácsosal, utbaigazítással szolgál a központ.

* Lókiállítás és verseny Szegeden. A szegedi mezőgazdasági országos kiállítás kapcsolatában lókiállítás, lóverseny jeu de barre (lovastjáték) ügét-verseny és díjugratás is fog tartatni. A lókiállítási bizottság báró Gerliczy Ferencz elnöke alatt május 27-én a köztelken ülést tartott, melyen Paikert Alajos a bizottság előadója terjesztette elő a lókiállítás, lóverseny, ügét-verseny és díjugratás tervezetét. A bizottság elhatározta, hogy a földmivelségi miniszter a bizottság elnöke által fölkérésék, hogy a lóverseny állami díjaként egy megfelelő összeget adományozni kegyeskedjék. A lóverseny hét futamból fog állani, melyek között kettő mezei gazdák részére, egy jockeyk, a többi pedig urlovasok részére lesz kúrva. A bizottság köszönettel vette tudomásul a Magyar Lovaregylet azon határozatát, melyben a szegedi lóversenyeket legitim versenyeknek ismeri el s egyuttal megengedi, hogy az egylet egy tisztviselője a rendezésbe befolyon, végül rendelkezésre bocsájti a budapesti totalizateur gépeket is. A lóverseny rendező bizottsága következő tagokból áll: gr. Andrassy Sándor, báró Gerliczy Ferencz, gr. Károlyi Gyula, gr. d'Orsay Olivér, Pacor Vilmos altábornagy, Paikert Henrik, zombori Rónay Ernő, Rátz Bela alvezetes, gr. Szapary György, gr. Szapary Péter, gr. Széchenyi Imre. Versenybíró: báró Podmaniczky Gyula, versenytitkár és mázsáló: dr. Magyar László, indító: Bokor Pál. I. verseny szept. 3-án lesz. Az ügét-verseny szept. 8-án rendeztetik s három futamból fog állani. A díjugratás és jeu de barre-ra a budapesti lovagló verseny szabályai mérvadók. A lókiállítás is igen érdekesnek ígérkezik, amennyiben a mezőhegyesi állami ménes buzó és lelkes vezetője: gróf d'Orsay Olivér kilátásba helyezte, hogy a nagyban fejlődő mezőhegyesi tájajától egy demonstráció gyűjteményt állít ki, — ezenkívül részt vesznek szintén kollektív kiállítással Pest—Torontál—Temes és Bihar

vármegyék valamint Szabalka és Hódmezővásárhely városok. A lókiállításra a bejelentési határidő július 1-seje. A bizottság felkérni határozta a földmivelségi minisztert, hogy intézkednék aziránt, miszerint egy mint a luxurlóvásárookra, a külföld figyelmé ezen kiállításra is, mint tenyészanyag bevásárlási forrásra fölhívassék.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— Schwartz Nánán. Ide iktatjuk a levelét. Mutassa be önmaga Kohn urat a közönségnek.

T. Szerkesztő Ur!

Szíveskedjen lapjában ezen becses soraimnak helyt adni, melyek ha talán hosszabbak találnak is lenni, de a mélyen tisztelt közönség megérdemli, hogy részletes tájékoztatást nyerjen egy önértetében vérg sártett ember lelkiállapotáról és hogy tiszta világításban mutassam be azt a Kohn Mórt, aki komisz verseivel annyi boszúságot csinált már a t. publikumnak.

Szombat este vala, sábesz napja éppen Havannára gújtvá, a foteuilbe dőltem.

Felöle álmotdram, a ki rabjává tett S keserüvé tevő nekem az életet . . . Egyszerre zaj ver fel édes álmaimból. S beront hozzám Blan, innen a szomszédból. Vigyorgott az arca, sanda szemé volt kekk: — No Nánán — kiáltá — néked befutyltek. Mutatja a »Naplót« és kacagni kezdett — Vagy te egy poeta? tudsz írni te verset? Tenger szerelematl meghibbant az elméd, Mértél te csak röffel inkább karton kelmét.

Olvasom s szörnyü düh fogott el ott nyomban, Tán a libamáj is megfordult gyomromban.

Szemem olyan volt mint aczél, mely szikrát hány. Összeszorult öklöm, mint egy vas buzogány. Hah! ha az a gyáva előttem lett volna Széttépem, hogy olyan lesz miként a polyva. — Nyomorult Kohn Móricz — ordítottam szörnyen. Te beszélni még mersz? te gyáva szemtelen. Galicziából jött nyulbörös dalia Üssön a hátadba bele a kólka. Ócskász volt tetőled Lembergben az apa, Nem toll kell kezvedbe, hanem egy rossz kapa! Te vágyolsz babérra az irodalomtól Kinek csak hajába illik a libatoll? Te mersz hazudni, hogy északsarkon voltál Ki csak vikszben, tollban s nyulbörben utaztál? Te akarsz kiütni engem a nyeregből? Te akarsz kiölni a Száli szivéből? Álljunk ki a gyöpre bottal vagy pisztolylyal S esküszöm, hogy egyik kettőnk közül meghal. Önnek Szerkesztő Ur meg csak annyit mondok Hogyha ez a Khon Mór megegyeszer jönni fog Hívják be a jánoost, meg a főszerkesztőt S dobják ki, hogy bukenczezen tizenkettőt.

Igy már világos lett előttünk az egész história. Értve az affért s a mai számunkban említett esatornaparti idyllt. Most pedig sor-sára bizzuk önt, vagyis átadjuk Kohn Mórnak.

Cs—r. Amint látja, mind a két közleményt felhasználhat. Legyen szerencsénk máskor is. Azt hisszük, hogy onnét kerül minden héten valami, csak arra figyelmeztetjük, hogy tudósításából a dátumot se hagyja ki. Az általam említettekkel beszélt-e arról a bizonyos dologról? Ha igen — mit végzett velük? — K. K. Köszönjük. Máskor is szívesen vesszük, különösen midőn — mint ez — kellő időben történik. Ha valami jellemző és érdekes dolgokat tudnál róla, szívesen közölnénk.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Nincs többé lábfejás

sem tyukszem, sem izzados lab, nincs többé bőrkeményedés, sem labdaganat, nincs többé fagyos lab, sem lábégés. Rövid idej viselés után megkönnyebbül a járása annak ki cipőit Dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott asbest-talpbetéttel látja el.

Számtalan köszönő levelek közül csak kettőt emlitünk. KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Ö cs. és kir. Fensége Lipót Salvator Főherczeg udvarmesterei hivatala. Budapest.

Altalános Asbestaru-Gyár. Cs. és kir. Ö Fensége Lipót Salvator Főherczeg az asbesttel bélelt cipőivel nagyon megvan elégedve. Illeszkedik gyáva lábánálálson használt cipőket és érezte, hogy lábai nem úgy fáradtak ki, mint más közönséges cipővel. Kibőlök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másolat asbesttalpbetéssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők. Zágráb, 1888. július hó 8-án. KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszter-elnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest betétű cipők kitűnőneknek bizonyultak. szilárdan és puhán járok; megszunt minden lábfejásom, ugy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves tanácsát köszöni. Dánáson, 1897. évi szeptember 17-én tisztelő tiva Vekerics Sándor.

Az aspest talpbetétek kitűnőségét lejjobbban bizonyítja az is, hogy a cs. kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek már ellátás is.

22500 pár szál ítatott.

Nagybani elárusítás: az Országos Központi Főraktárban Általános Asbestaru-Gyár betéti társaság. Budapest VI. Sziv uca 18.

Páronkint való elárusítás Szekesfejérvir és Fejérmegye részére. Langraf Gábor és fia bőr- és cipész kellek árúházában Szekesfejérvárolt, belváros Joki-utca 8.

Férfiak és nők részére	A r a k :	Leányok és Suk részére
kettős vastagságu, párja 1.20		kettős vastagságu, párja . . . . . —60 kr.
egyszerü vastagságu, párja . . . . . —6)		egyszerü vastagságu, párja . . . . . —30 kr.
Asbest homok talp, párja . . . . . —40		Asbest homok talp, párja . . . . . —20 kr.

Hin'ő por csomag 30 kr. Vízszentelárusítóknak megfelelő engedély. Naponta postal szétküldés csak ki utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. — Csomagolás ingyen.

Homlokzat-festék-gyár
 Elő cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
KRONSTEINER KÁROLY
 Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
 KITÜNTETVE ARANYÉRMÉKKEL.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bányai- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.

E homlokzat-festékek, melyek mészen feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilóként 16 krtól felfelé szállítatnak és ami a festék szűrőszűrőjét illeti, azonos az olajfestékekkel. 172. 15-11

Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetk.

A MAGYAR KIRÁLYI

Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gözcséplőgarnitúrait, ipari czélokra alkalmas „Compound“ locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozógépeit, gőzkukoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfürészeit, „Millenium“ kaszáló- és aratógépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit.

166. 10-7

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Helyi képviselő: Ifj. Löwinger Mór Székesfejérvár.

Látképes

levelezőlapok.

Magyarország és a külföld minden városának látképeivel ellátott gyönyörű kivitelű levelezőlapokat

7 krért darabonként

portómentesen küldök a rendelő által megjelölt helyre és címre.

Nagyobb dísz-képeslevelezőlapok 10, 20, 30 kr. Minden egyes levelezőlap külön lesz feladva és a küldő aláírásával ellátva.

Pénz helyett levélbélyegeket is elfogadok.

Hercz Árminné

210. 3-2. BUDAPEST,
 Lipótkörut 34-ik szám, II.

KÁVÉ

Fiuméből.

közvetlen a tengeri hajóról szétküldve

- 1 zsák 4 kgr. Rió kávé jó ízű 4.60
- 1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé nagyszemű . 5.60
- 1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemű . . . 5.76
- 1 zsák 4 kgr. Portoriko gyöngykávé . . . 6.12
- 1 zsák 4 kgr. kék Jáva gyöngykávé . . . 6.80

elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül.

— Árjegyzékkel készséggel szolgálunk. —

FRATELLI DEISINGER,

FIUME, szabad kikötő 55.

A magyarországi kávék bevásárlási forrása.

195. 16-5

Hirdetéseket

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO“ részére jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal (Szammer Imre könyvnyomda.)

Ugy a hazai, mint a külföldi orvosi tekintélyek is elismerik és hangoztatják, hogy idült (kronikus) betegségek legbiztosabban a természeti eszközökkel gyógyíthatók.

A legelső és legfőbb elvben berendezett intézet, a melyben ezen alapon történik a gyógykezelés:

Dr. PALÓCZ IGNÁCZ

v. korházi orvosi k. egészségügyi-tanár intézete

Budapest, IX. Vámház-körut 7. (augusztus 1-től Kerepesi-ut 10.)

- Gyógykezelés egész napon át. ■ Rendelés 10-12-ig és 3-5-ig.
- Nőknél női kiszolgálás. ■ Elkülönített osztályok.
- Díjazás hetenként 10-15 frt. ■ Prospectus ingyen.

A természeti eszközökkel képesek vagyunk a beteg test életerejét növelni, a benne képződött ártalmas és káros anyagokat a szervezetből eltávolítani, a szervek normalis működését létrehozni és az elgyengült vagy elkenyezetet tetet megedzeni, megerősíteni.

Ezért gyógyítható ily módon még a legtöbb idült (kronikus) betegség is

A tökéletes berendezés a lelki-

meretes, gondos és egyéni (a beteg természetének megfelelő) gyógykezelés, magyarázzák meg ama kitűnő eredményeket (a gyógygyultak hit-les irásával bizonyíthatjuk), a melyeket még a legidültebb betegségek-nél is, különösen elbizottság, asztma, reuma, ischias, neuralgia, kövénny, gyomor és neml bajok, vérszegénység, bőr-, ideg- és női betegségek gyógyításánál biztosan elérünk. 194. 4-3

Népszerű orvosi tanácsok.
 „Az egészség megővése és a betegségek gyógyítása.“
 Írta: Dr. Palócz Ignác — Kapható a szerzőnél — Ar. 8 koron.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Lábbal tiporva

lesznek a padló fénymazak, miért is tartósságot igényelnek. A ki néhány krajczár megtakarítása végett csekélyebb értékű gyártmányokat szerez be, az

— pénzt az ablakon szórja ki.

Nálam csakis az általánosan jónak elismert padlófénymazak kaphatók:

Schramm Kristof lakk- és kence- + + + +
 + + + + gyáraiból

ALAPÍTOTT 1857. ÉVBEN.

Győr, Bécs, Simmering, Majna mellett Offenbach

Schramm Kristof-féle kezeség mellett tiszta borostyánlakkból készült padlófénymazái tartósság, fényük és keménységük tekintetében valamennyi versenyyártmányt felülmulnak. A sok érték nélküli utánzások miatt kérem arra ügyelni, hogy minden dobozon Schramm Kristof neve látható legyen.

Továbbá: mosható zománc-festékek elegáns színárnyalatban mindennemű házi szerek, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosdó-szekerények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománczozására konyhákban és fürdőszobákban. — Copal butorlakk, Copallak belső használatra Damarlakk, Börlakk, Száritó-firnisz, Politurlakk, Vaslakk és Brunolin, mely utóbbi homályos butorokhoz használtatik, ugyszintén a többi lakkfélék valamennyi iparágak számára.

Különlegesség: kocsigyárosok és kocsifényezők részére Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestelllakk, Schleif és Lazurlakk eredeti 1 kgrammos dobozokban.

Kapható: Ifj. Tógl Gyula,

fűszer és festék kereskedésében Székesfejérvár.

213. 10-1

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Kérem Kristof Schramm-féle felíratra ügyelni, mert csak az a valódi!

Kérem Kristof Schramm-féle felíratra ügyelni, mert csak az a valódi!